

Dariusz Janik

Mgr, Doktorant Prawa, Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie / Polska

MA, Kozminski University in Warsaw / Poland

e-mail: dj@darekjanik.pl

Przestępstwo Kradzieży z Włamaniem

The Crime of Theft with Burglary

Streszczenie:

W artykule omówiono treść i zakres pojęcia włamania. Artykuł został wzbogacony, omówieniem przestępstwa włamania na przykładzie wybranych krajów Unii Europejskiej.

Słowa kluczowe:

Kradzież, włamanie, kodeks karny, przestępstwa przeciwko mieniu, zabór rzeczy,

Abstract:

The article discusses the content and scope of the concept of burglary. The article has been enriched, discussing burglary on the example of selected EU countries.

Keywords:

Theft, burglary, penal code, crimes against property,

Wprowadzenie.

Przestępczość, jako problem społeczny stanowi przedmiot zainteresowania państwa. Ustawodawca bowiem zmierza do jak najdoskonalszego uchronienia obywateli przed niepożądanymi działaniami innych osób. Jak wynika z analizy danych statystycznych przestępstwo kradzieży z włamaniem jest jednym z najczęściej popełnianych przestępstw. Przestępstwo to zostało usankcjonowane przez ustawodawcę w przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny. Jest to przepis (art. 279 k.k.) następujący po kradzieży

zawarty w rozdziale XXXV- przestępstwa przeciwko mieniu. Wymieniony artykuł ustawy karnej normuje kradzież z włamaniem, jako specyficzny zabór, w celu przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej przy równoczesnym pokonaniu przeszkody. Sankcją jest kara pozbawienia wolności w wymiarze od roku do lat dziesięciu.

Art. 279 k.k. stanowi, „kto kradnie z włamaniem...”, zatem podmiot realizuje znamiona obejmujące kradzież. Bowiern przestępstwo będące przedmiotem niniejszego komentarza jest powiązane z przestępstwem kradzieży „zwykłej” zawartej w art. 278 k.k., ma do niej podobne cechy. Podmiot zabiera w celu przywłaszczenia cudzą rzecz ruchomą jednocześnie dokonując włamania. Istotą problemu przestępczości kradzieży z włamaniem jest tak jak i w kradzieży, z którą przestępstwo włamania pozostaje w ścisłym związku - zabór mienia. Przyglądając się terminowi mienie można zauważyć, że pojęcie to zawiera się w terminie własność, zaś już pojęcie własność nie może zawrzeć się terminie mienie. Niekiedy nazwa „mienie” oznacza ogół podmiotowych praw majątkowych które, nie mają oznaczonego osobowego właściciela, stąd mówi się o mieniu instytucji państwowych, spółdzielczych, organizacji społecznych, czy indywidualnych osób (Bierć 2012, s. 278). Nazwa ta oznaczać może także tylko przedmioty o wartości majątkowej albo zespół przedmiotów tej własności. Własność w znaczeniu konstytucyjnych praw człowieka oznacza także inne prawa majątkowe np. własność intelektualną. W prawie cywilnym mienie jest pojmowane, jako prawo własności bądź jako ogół praw materialnych i niematerialnych. Nie jest rzecz jasna możliwe, aby sprawca czynu zabronionego zabrał w celu przywłaszczenia cudze prawo własności w znaczeniu cywilistycznym niematerialnym (Cieślak 2010, s. 322). Dlatego prawo karne przyjmuje dla określenia mienia wersję zmaterializowaną. Mienie, zatem to wszystko, co może realnie stanowić przedmiot zaboru.

W samym rozumieniu podstawy działania sprawcy istnieją dwie kwestie. Pierwsza to dostanie się do zabezpieczonej rzeczy, druga to zabranie rzeczy. I tak jak dalej wskazuje J. Wojciechowski włamanie odnosi się do zabezpieczeń fizycznych. Nie będzie zatem takim czynem kradzieży programu komputerowego przez pokona-

nie zabezpieczeń (Wojciechowski 2012, s. 487). Przedmiot zaboru musi być odizolowany, niedostępny dla sprawcy w normalny sposób. Mamy zatem rzecz i otaczające ją obiekty w znaczeniu szerokim - wszystko co „odgradza” ją od świata zewnętrznego, przyjmując, iż właściciel zagwarantował rzecz w obiektywnym odczuciu skutecznie. Subiektywnie, właściciel mógłby w sposób niewłaściwy technicznie (nieracjonalny) izolować swoje rzeczy, jednak nie zostanie to uznane za przesłankę do zaistnienia włamania. Warunkiem włamania nie jest brak fachowości w działaniu sprawcy. Podmiot nieprzygotowany oczywiście jest w stanie spowodować więcej szkód, jednak nie możemy tylko takich właśnie nazywać włamywaczami. Będzie nim zarówno przygotowany (fachowo) jak i nieprzygotowany.

Pomiędzy przedmiotem a podmiotem zachodzi pośredniość w postaci przeszkody. Izolacja przedmiotu istnieje wówczas, gdy jest on zamknięty w przestrzeni niedostępnej, uniemożliwiającej jakiegokolwiek ingerencji nieuprawnionych osób. Doktryna zwraca uwagę na problematykę pomieszczenia, w którym znajdują się przedmiot ochrony, którego struktura powinna być wykonana z materiału trwałego. Podmiot sprawczy w zależności od celu jaki chce osiągnąć, obiera przedmioty zabezpieczone nieskomplikowanymi przeszkodami. Rzeczy chronione w sposób technicznie zaawansowany odstraszać potencjalnych przestępców. B. Hołyst zwrócił uwagę na to, iż sprawcy włamań najczęściej posługują się narzędziami powszechnie dostępnymi (Hołyst 1977, s. 171.)

Przestępstwo kradzieży z włamaniem w ujęciu historycznym.

Przedmiotem ochrony w opisywanym przestępstwie jest pośrednio mienie. Stanowiło ono bowiem w świetle prawa natury jedno z podstawowych praw człowieka - prawa do własności. Każdy przejaw kradzieży cudzej rzeczy był od czasów plemiennych postrzegany jako niepożądany. Kto przedmiot zdobył zgodnie z przyjętym zwyczajem był uważany za właściciela. Zamach na dobro czyjeś był odbierany jakby gest wrogości i zuchwalstwa. Z czasem społeczeństwa zaczęły dzielić kradzież na wielką i małą (Koranyi 1976, s. 96.)

W kodeksie władcy Babilonu - Hammurabiego znalazły się najstarsze zapisy sankcji przeciwko mieniu. *Constitutio Criminalis Carolina*, prawo to uwzględniało już typy kradzieży i przewidywało za kradzież z włamaniem karę śmierci (Bożyczko 1972, s. 106). Szczegółowo także kradzieżą zajmowało się prawo salickie, które kwestie te regulowało w sposób bardziej rozbudowany, różniący przy tym wiele przedmiotów ochrony - zajmując się także kradzieżą przy użyciu przemocy. R. Zawłocki wskazuje, iż prawo dotyczące przestępstw przeciwko mieniu nie kształtowało się na przestrzeni dziejów w sposób jednolity. Historia rozwoju regulacji karnoprawnej mienia sprowadzać się może tylko do genezy i kształtowania się tego typu przestępstw (Zawłocki, s. 9.) Prawo XII Tablic zawierało sankcje za dokonanie kradzieży, a ta i uszkodzenie rzeczy (*Taubenschlag* Warszawa 1955, s. 238). Więc jeśli ktoś ukradł rzecz jednocześnie pokonując przeszkodę aby ją zdobyć, mógł zostać ukarany za kradzież oraz za wyrządzenie szkody. Polski porządek prawny surowo karał sprawców przestępstw przeciwko własności. Na Mazowszu za kradzież karano śmiercią przez powieszenie. W XVII wieku w czasach gospodarki pańszczyźnianej dziedzic miał prawo łaski. Jednak do wykonania kary śmierci za kradzieże dochodziło często. Kradzieży zwyklej nie kwalifikowano na szczególne typy. Liczył się fakt zaboru rzeczy cudzej. Przy uwzględnianiu wymiaru kary brano jednak pod uwagę sposób w jaki czyn popełniono. Inaczej wyglądało prawo karne dla plebsu, a inaczej dla szlachty. Wówczas każdy stan społeczny rządził się swoim prawem. Zbiór praw sądowych Andrzeja Zamoyckiego z 1776 roku, przyjęty przez sejm w cztery lata po pierwszym rozbiore, zawierał katalog przestępstw przeciwko mieniu. Podczas zaborów prawo kształtowało się w zależności od ustawodawstw państw zaborczych - Austrii, Rosji, Prus. Karnista dziewiętnastego wieku R. Hube wskazuje, iż kradzież dokonana w sposób gwałtowny nosiła miano zbójczej, a także, że dokonywano jej zwłaszcza w nocy (Górniok 1976, s. 150). Pierwszym polskim kodeksem karnym było prawo uchwalone 1 września 1932r.

Po wojnie zauważano, że kradzież z włamaniem stała się bardziej problematyczna dla polityki kryminalnej niż zwykła kradzież.

Aby rozwiązać problem polityki kryminalnej, z którym zmagano się jednak już znacznie wcześniej, wprowadzono na mocy dekretu z dnia 4 marca 1953 r. o wzmożeniu ochrony własności społecznej do naszego systemu prawnego w art. 1 § 3 lit. c - kwalifikowaną postać kradzieży. Od momentu wprowadzenia regulacji kradzieży z włamaniem nie znika ona z przepisów przestępstw przeciwko mieniu.

Pierwsze uwspółcześnione karnistycznie uregulowania dotyczące opisywanego typu przestępstwa zostały włączone do porządku prawnego jako czyn zabroniony pod groźbą kary popełniony przeciwko mieniu społecznemu. Ustawodawca ludowy wprowadził w życie przepisy ustawy o odpowiedzialności karnej za przestępstwo przeciwko własności społecznej. Władza chciała bowiem położyć nacisk na doniosłość własności całego narodu jako jednego z podstawowych elementów ideologii komunistyczno-socjalistycznej. Ustawa czerwcową, bo tak ją nazywano w kręgach prawoznawczych, została uchwalona właśnie 18 czerwca 1959r. Dz. U. Nr. 36, poz.228, w art 2 § 2 lit. b. wymieniała typ kradzieży z włamaniem. Zawierała jedenaście artykułów (pierwszy dotyczył kradzieży) obejmujących wyłącznie kwestie przestępstw przeciwko mieniu, podpisana przez przewodniczącego rady państwa Aleksandra Zawadzkiego. Rozróżniano w dalszym ciągu mienie społeczne i prywatne.

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wskazywała na własność społeczną, a ściślej na mienie należące do całego narodu (ogółu). W myśl art. 5 konstytucji PRL, państwo „umacnia własność społeczną jako główną podstawę siły gospodarczej kraju i pomyślności narodu”. Prawo naczelne PRL wymienia własność społeczną, spółdzielczą oraz własność indywidualną i osobistą obywateli. Uregulowanie dotyczące własności społecznej jest ściśle powiązane z jak zauważa W. Sokolewicz propagowaną przez władze komunistyczne zasadą współdziałania mas w rządzeniu państwem (Sokolewicz 1978, s.36.) Własność społeczna nie ma w ogóle podmiotu w rozumieniu prawa cywilnego. Środki produkcji są własnością społeczeństwa jako całości, a nie własnością państwa, społeczeństwo zaś jako całość nie jest podmiotem (Wasilkowski, Madey 1969, s. 48).

Po otrząśnięciu się z nieludzkich czasów wojen, w latach sześćdziesiątych XX wieku, zaczęto odczuwać wzmożone ożywienie społeczno-gospodarcze. Zauważalne stały się zmiany w zakresie kultury. Otworzyły się nowe horyzonty myślowe w nauce. W polityce światowej kładziono nacisk na bardziej pozytywne akcenty. Państwo polskie pod wodzą komunistów nie chciało pozostawać zupełnie w tyle zachodzących zmian. Może i zapatrzone na zachód, może i pragnące pokazać jednolitość i gotowość. Postanowiono zorganizować system prawny Rzeczypospolitej Ludowej. Właśnie w latach sześćdziesiątych dokonano kodyfikacji prawa. Najpierw zajęto się prawem cywilnym. Po dokonanych procesach kodyfikacyjnych w tym przedziale na koniec w roku 1969 przystąpiono do finalizacji norm prawa karnego.

W dniu 19 kwietnia 1969 r. uchwalono kodeks karny obowiązujący przez dwadzieścia dziewięć lat do 31 sierpnia 1998 r. W prawie tym przestępstwa przeciwko mieniu społecznemu uregulowane zostały w art. 199–201. Kradzież z włamaniem została usankcjonowana w art. 208 rzeczonego kodeksu. Zaś w przepisach od 202 do 216 ustawodawca unormował przestępstwa w sposób bardziej indywidualny odnoszący się do rzeczy cudzej jako do głównego przedmiotu ochrony (Ustawa z dnia 19 kwietnia 1969r. Kodeks karny, Dz. U. 1969 nr 13 poz. 94).

Były to głównie przestępstwa, które mogły być popełnione zarówno w stosunku do mienia społecznego, jak i do mienia cudzego. Ustawa ta w art. 208 stanowiła o kradzieży z włamaniem, „kto kradnie w sposób szczególnie zuchwały lub z włamaniem, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”. Jeśli chodzi zaś o zakres rozumienia pojęcia włamanie przez doktrynę i orzecznictwo tamtego okresu to poglądy nie przedstawiały się w sposób odwrotny do stanowiska dzisiejszej nauki i praktyki Wojciechowski, Kodeks karny: ustawa z dnia 19 kwietnia 1969r.: krótki komentarz praktyczny).

Przez włamanie także rozumiano kradzież dokonaną przez usunięcie stworzonego zabezpieczenia. Kodeks karny z 1969 r. zawierał również definicję mienia społecznego oraz mienia cudzego w słowniczku wyrażeń ustawowych. Można przyjąć, iż mienie cudze

rozumiano jako mienie prywatne, a mienie społeczne jako mienie państwowe. To na wzór praw przywiezionego z ZSRR o odpowiedzialności karnej za zagarnięcie mienia państwowego i społecznego kodeks z 1969 r. rozróżniał w swoich przepisach mienie państwowe, spółdzielcze i cudze. W prawie komunistycznym ZSRR pojawiało się również pojęcie mienie kolchozowe jednak nie włączono tego terminu do prawa karnego Polski komunistycznej, gdyż próby wprowadzenia kolchozów nie przyniosły oczekiwanych rezultatów władz (Gutekunst 1956, s. 38).

Przepisy prawne PRL stosunkowo jasno określają pojęcie kategorii mienia społecznego. Mieniem społecznym jest w świetle prawa PRL socjalistyczne mienie (ogólnonarodowe) (Górniok, s. 24). Mienie spółdzielcze to mienie przeznaczone na cele spółdzielcze lub na inne cele społeczne (Wasilkowski, Madey, s. 57). Wyjaśnienie wyrażeń zawartych w ustawie znalazło się w art. 120 rozdziału XVII. Ustawodawca rozumiał mienie społeczne jako socjalistyczne mienie ogólnonarodowe ludu pracującego. Natomiast pojęcie mienie cudze ustawa dzieliła na indywidualne i osobiste. Obecna regulacja przejęła przepis ustawy z 1969 r. wyłączając jedynie zwrot „w sposób szczególnie zuchwały”.

Po zmianie w stosunkach gospodarczych dokonano ponownej weryfikacji regulacji prawnych chcąc dostosować także niektóre z przepisów pod przyszłą integrację we wspólnotach europejskich. Zauważając również niedoskonałość wybranych norm prawnych. Bowiem na przestrzeni prawie trzydziestu lat orzecznictwo i nauka sprawdziło poprawność przepisów. W roku 1997 uchwalono obowiązujący kodeks karny. Przepis kradzieży z włamaniem znalazło się w art. 279 k.k.

Przestępstwa kradzieży z włamaniem na przykładzie wybranych krajów Unii Europejskiej.

Przestępstwo będące przedmiotem rozważań niniejszej pracy znalazło się najwcześniej w nowożytnym porządku prawnym Niemiec. *Constitutio Criminalis Carolina* będąca źródłem prawa karnego Rzeszy zawierała typ kradzieży z włamaniem. To XVI wieczne

prawo różnicowało kradzież w zależności od przedmiotu i okoliczności popełnienia czynu. Anselm von Feuerbach (1775-1833) był twórcą zgodnego z duchem koncepcji szkoły klasycznej kodeksu karnego Bawarii (1813) (Radbruch, Haney 1997, s. 432). Obecnie obowiązujące w Federacji Niemieckiej prawo karne z uwzględnieniem reformy z 1998 r. to ustawa z 1994r. (Strafgesetzbuch) w skrócie (StGB). W przepisie 242 wymienia kradzież „Kto zabiera rzeczy ruchome, (...) z zamiarem przywłaszczenia podlega karze pozbawienia wolności do pięciu lat lub karze grzywny”¹.

Podobnie jak i w Polskim kodeksie karnym przesłanki popełnienia czynu kradzieży są takie same, zabór i przywłaszczenie cudzej rzeczy. Usiłowanie jest również karalne.

Sposób rozmieszczenia norm odnoszących się do rozważanego przestępstwa włamania w ustawie niemieckiej również oddaje sposób regulacji w naszym porządku kodeksu karnego. Mianowicie artykuł dotyczący kradzieży z włamaniem jest tuż po kradzieży tak jak w prawie niemieckim. O bycie tegoż czynu karalnego stanowi przepis 243 StGB. § 243 „Besonders schwerer Fall des Diebstahls” - formy kwalifikowane kradzieży². W doktrynie niemieckiej podnosi się, iż środki ochrony przed włamaniem mają zapobiec nieautoryzowanemu dostępowi do zamkniętego pokoju lub obszaru. Należy jednak podkreślić, że niemiecki przepis dotyczący szczególnych postaci kradzieży jest bardziej rozbudowany pod względem znamionowym. I tak czyn jest szczególny gdy sprawca dokonuje kradzieży przy użyciu podrobionego klucza lub innych narzędzi, lub w wyniku ukrycia się w pomieszczeniu. Kradnie opakowanie mające zabezpieczać rzecz. Jest także sprawcą profesjonalnym. Kradnie w miejscach kultu religijnego lub znaczenia historycznego, a także przy wykorzystaniu bezradności innej osoby lub za pomocą broni.

Punkt pierwszy przepisu stanowi bezpośrednio o czynie kradzieży z włamaniem. Za popełnienie wymienionych form kradzieży sprawcy grozi kara od 3 miesięcy do 10 lat pozbawienia wolności.

---

¹ Omawiany przepis prawny dostępny pod adresem internetowym: http://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_243.html.

² Omawiany przepis prawny dostępny pod adresem internetowym: http://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_243.html.

Różni się od sankcji naszej regulacji ustawowej w zakresie wymiaru kary, bowiem dolna granica przy kradzieży z włamaniem według art. 279 k.k. wynosi 1 rok. Z danych statystycznych wynika, że prawie 44% włamań odbywa się w Niemczech w ciągu dnia, także w obecności mieszkańców. Ze zbiorczych danych służb policyjnych Niemiec wynika, iż odsetek wszystkich postaci kradzieży wyniósł w 2014r. 14,7%. W porównaniu ze stanem z 2013 r. wzrost o 1,8%³. Liczba zarejestrowanych kradzieży z włamaniem wzrosła tam w ciągu ostatnich 15 lat.

W Niemczech liczba nieudanych włamań wzrosła z 28,3% w 1993r. do 40,2% w 2013 r. Od roku 2012 do 2013 odnotowano wzrost o 3,7%, (144 117 przypadków w 2012r., 149 500 przypadków w 2013r.). Niemcy pokrzywdzeni kradzieżą z włamaniem wyliczyli starty w 2013 r. na 427 495 425 euro, a w 2012r. na 404 832 971 euro. 68,9% podejrzanych jest pochodzenia niemieckiego. Włamywacze według niemieckich danych dokonują kradzieży wchodząc przez drzwi wejściowe – 52,05%, 45,77% - balkonowe oraz przez okna - 26,49% przypadków.⁴

W prawodawstwie Wielkiej Brytanii nie ma jednolitego kodeksu karnego. Próby kodyfikacyjne zaczęły się w dziewiętnastym wieku. Skierowano projekty prawa do komisji. Jednak Anglia i Walia ciągle pracują nad kodyfikacją. Wielu Brytyjskich karnistów wyrażało poglądy jakoby prawo karne podlegało ciągłym zmianom, toteż stały zbiór przepisów kryminalnych przyniesie postulowane efekty w postaci stabilizacji i jednolitości prawa. (Horder 2012, s. 107.). W Zjednoczonym Królestwie obowiązuje jednak odrębna ustawa dotycząca przestępstw przeciwko mieniu, „Theft Act z 1968 r.” uchwalona przez parlament w piętnastym roku od rozpoczęcia panowania Królowej Elżbiety II. Prawo to składa się z dwudziestu pięciu rozdziałów. W tym z rozdziału regulującego kradzież z włamaniem „Section 9 – Burglary” wskazuje na dwa rodzaje przestępstw tego typu. Prze-

---

³ Bundeskriminalamt Kriminalistisches Institut Fachbereich, http://www.bka.de/nm_193232/DE/Publikationen/PolizeilicheKriminalstatistik/2014/pks2014__node.html

⁴ http://www.bka.de/nm_254604/DE/Publikationen/PolizeilicheKriminalstatistik/2013/pks2013__node.html oraz http://www.bka.de/nm_193232/DE/Publikationen/PolizeilicheKriminalstatistik/2014/pks2014__node.html

pis statuuje odpowiedzialność karną zależności od rodzaju miejsca dokonania. Jeśli byłby to dom mieszkalny kara jest surowsza.

Przestępstwo obejmuje znamiona: kradzieży, wejścia do budynku, dokonania uszkodzenia ciała w następstwie czynności sprawczych kradzieży z włamaniem (dodatkowo), uszkodzenie rzeczy stanowiących przeszkody materialne. Kara wynosi dla czynów dokonanych w miejscach zamieszkałych 14 lat, a w pozostałych przypadkach do 10 lat. Kolejny podrozdział dotyczy włamania z zamiarem gwałtu. Ustawa nie definiuje terminów pomieszczenie czy budynek, podobnie jak w Polsce pojęcia nie określone przez ustawodawcę stanowią przedmiot zainteresowań doktryny. Dla bytu przestępstwa kradzież z włamaniem w świetle prawa Wielkiej Brytanii niezbędne jest udowodnienie, czy sprawca jest intruzem, bądź czy dokonał uszkodzeń zabezpieczeń, przemocy na osobie, czy gwałtu dla typu drugiego.

Francuskie ustawodawstwo wydaje się bardzo stabilne, ponieważ kodeks uchwalony w roku 1810 (Napoleona) obowiązywał aż do roku 1994, w którym to weszła w życie unowocześniona wersja kodyfikacji prawa karnego. Robert Badinter francuski minister sprawiedliwości postulował w latach 80' o zmiany ustawy karnej przyjętej jeszcze w dziewiętnastym wieku. Przestępstwa przeciwko mieniu znalazły się w księdze III kodeksu. Kradzież jest zagrożona karą do 5 lat pozbawienia wolności oraz grzywną w wysokości 75 tysięcy euro. Prawo nie wymienia przestępstwa kradzieży z włamaniem jako kolejnego artykułu. Statuuje ten czyn w sposób uniwersalny włączając go do przepisu dotyczącego zwykłej kradzieży. W paragrafie 6 artykułu 314-4 znajdziemy zapis, w myśl którego kradzież dokonana w mieszkaniu lub miejscu wykorzystywanym lub przeznaczanym do przechowywania pieniędzy, kosztowności, towarów lub mienia oraz paragraf 8, gdy kradzież jest poprzedzona aktem zniszczenia, degradacji lub pogorszenia mienia. Kradzież przez pokonanie przeszkody fizycznej będzie spełniać zwykle dwa znamiona, toteż kara wzrośnie do 7 lat więzienia i 100 tysięcy euro grzywny. Zagrożenie pozbawieniem wolności zwiększy się do 10 lat więzienia i 150 tysięcy euro grzywny, gdy kradzież jest przeprowadzona w warunkach

obejmujących trzy okoliczności⁵. (Przepisy prawne dostępne pod adresem internetowym: <http://legifrance.gouv.fr>.)

We Francji tylko 20% włamań zdarza się w nocy. Do większość włamań dochodzi w ciągu dnia, w szczególności między godziną 14 a 17 (55% włamań). W roku 2007 doszło do 370 983 włamań. Liczba rozbojów (kradzież z włamaniem) znacznie wzrosła 2 ostatnich latach. Dla prywatnych domów liczba ta wzrosła z około 166 000 w 2008 r. do około 246 000 w 2013 r. W ciągu 5 lat liczba włamań wzrosła o 50%⁶. (www.secura.thome.fr/staistiques/cambriolage.thp.)

Włoski kodeks karny, który wszedł w życie 24 października 1989 r. zawiera katalog przestępstw przeciwko mieniu w tytule XIII księgi drugiej. Kradzież z włamaniem znalazła się w artykule 624 i jest zagrożona karą do 6 lat pozbawienia wolności oraz karą grzywny. W sytuacji gdy czyn wyczerpuje więcej znamion wówczas granica kary wzrasta do 10 lat pozbawienia wolności.

Jak wynika z przedstawionego wywodu katalog przestępstw przeciwko mieniu znalazł się we wszystkich wybranych krajach. W Wielkiej Brytanii jako oddzielna ustawa z uwagi na brak kodeksu karnego. W każdym ze wskazywanych ustawodawstw górna granica kary waha się do 10 lat podobnie jak w Polsce. Jedynie w Wielkiej Brytanii gdy dokonano przestępstwa kradzieży z włamaniem do domu zamieszkałego zagrożenie wzrasta do 14 lat. Takie zamierzenie parlamentu brytyjskiego można tłumaczyć względami odstraszającymi. Jeśli bowiem sprawca będzie mógł wybrać pomiędzy kradzieżą w miejscu zamieszkałym, a kradzieżą w miejscu nieprzeznaczonym do bytowania ludzi, wybierze to ostatnie z uwagi na mniejszą karę. Taki najprawdopodobniej był zamiar brytyjskiego wymiaru sprawiedliwości. Najdłużej w systemie prawnym kradzież, a także szczególne jej formy, istnieje w kodyfikacjach niemieckich oraz francuskich.

Wybrane aspekty kryminologiczne kradzieży z włamaniem. Przyczyny.

Chcąc zwrócić uwagę na problematykę związaną z czynnikami

---

⁵ Przepisy prawne dostępne pod adresem internetowym: <http://legifrance.gouv.fr>.

⁶ www.secura.thome.fr/staistiques/cambriolage.thp.

wpływającymi na przestępczość przede wszystkim wypadało wskazać, iż w doktrynach filozofii prawa karnego wykształciły się szkoły, które próbowały już odpowiedzieć na pytania związane z przyczynami przestępczości. Filarowa grupa badaczy opowiadająca się za systematycznymi działaniami prewencyjnymi została nazwana szkołą klasyczną. Idee wskazujące na czynniki biologiczne samego sprawcy jako źródło przestępczości zawarte zostały w badaniach pozytywistów. Na nowo poglądy klasycystów przedstawiła filozofia neoklasycystyczna. Współcześnie rozwijany jest nurt badań zapoczątkowany na potrzeby ekonomii, który nazywany jest antynaturalistycznym. Odpowiednio poglądy klasycystów opowiadały się za prewencyjną odstrasżającą teorią kary (K. Buchała 1980, s. 50).

Wobec czego jako przyczyny przestępczości według poglądów szkoły klasycznej można wskazać na sankcje karną, która aby zniechęcała musi być realnie większa. Innymi słowy łagodniejszy przepis ustawy karnej nie zatrzyma sprawców w dokonywaniu przestępstw i właśnie takie założenia wypracowano na gruncie nauki klasycznej prawa karnego. Szkoła pozytywistyczna reprezentowana głównie przez włoskich badaczy doszukiwała się przyczyn przestępczości w właściwościach wynikających z unikatowości każdego człowieka (Lernell 1973, s. 121) prowadząc badania w kierunku czynników biologicznych. Filozofia neoklasyczna prawa karnego optowała po stronie kary, która niesie ze sobą ładunek uciążliwości, ale przede wszystkim jest sprawiedliwa (Lelental, Szczygieł 2009, s. 69.) Antynaturaliści zwracają uwagę, że to państwo decyduje o tym co ma być uznane za przestępstwo (Kubiak 2012, s. 169.). Tym samym jako przyczynę przestępczości można wskazać ingerencję państwa w sferę karania. Oczywiście chodzi o działania ponad potrzeby polityki kryminalnej.

Tak kształtowała się myśl założeń wpływających na określenie przyczyn przestępczości w filozofii prawa karnego oraz działającej w ścisłej współpracy z tą gałęzią kryminologią. Przedmiot niniejszej pracy odnosi się do zagadnień związanych z przestępstwem kradzieży z włamaniem. Przyczyny przestępczości, jak wskazano wyżej, w dogmatach naukowych są różnie postrzegane, tak i przyczyna

kradzieży z włamaniem może mieć różne podłoża. Najczęściej, jak słusznie wskazywali w doktrynie szkoły klasycznej, to sama wola sprawcy decyduje o popełnieniu przestępstwa. Jednak z uwagi na inne wypracowane idee można dodać, że obok wyżej wymienionej cechy istnieją jeszcze odrębne wpływające czynniki jak niesprawiedliwość społeczna, co z kolei wskazywali antynaturaliści w koncepcjach ekonomicznych. Można próbować wskazać również na czynniki kryminogenne, takie, które warunkują przestępczość dzieląc je per analogiam na subiektywne i obiektywne. B. Hołyst jako pierwsze z czynników kryminogennych klasyfikuje właściwości subiektywne sprawcy (Hołyst 1977, s. 141).

Co do czynników subiektywnych, to jeśli sprawca jednorazowo wprowadzi się w stan upojenia i dokona przestępstwa, wcześniej nie używając alkoholu, będziemy mogli powiedzieć, iż jest to czynnik bezpośredni subiektywny. Lecz jeśli sprawca upija się praktycznie codziennie, to może stanowić to czynnik pośrednio warunkujący, na który wpływ mają także właściwości obiektywne. Jak zauważa Leon Tyszkiewicz [w:] *Od naturalizmu do humanizmu w kryminologii*, „okoliczności traktowane jako kryminogenne mogą też wystąpić w związku nie przyczynowym, tylko strukturalnym z przestępstwem, np. alkoholizm przestępcy może być powodem jego przestępczość (Tyszkiewicz 1991, s. 42). Natomiast L. Lernell słusznie zauważa, iż kolejne z czynników kryminogennych - właściwości obiektywne, ewidentnie determinują zachowania jednostek (Lernell 1967, s. 232). Ważne jest i to, że na czynniki przestępcze ma wpływ również polityka państwa oraz zmiany społeczno - ekonomiczne (Lernell 1967, s 154).

Na rozważany w niniejszej pracy problem, mianowicie przestępstwo kradzieży z włamaniem, w zakresie doszukiwania się jej przyczyn można przyjąć pewne wskazania zawarte w pracy profesora B. Hołysta. Autor ten podnosi, iż sprawcy kradzieży kierują się także, a co może być uznane nawet za jedną z głównych przyczyn tegoż występku, tzw. zbywalnością zagarniętych przedmiotów oraz a co za tym idzie dużymi korzyściami materialnymi (Hołyst, s. 141.)

Sprawcy przestępstwa kradzieży dokonując zaboru rzeczy najczęściej sprawdzają sytuację rynkową pozyskanych dóbr. Zabierając

przy tym te, które można łatwo sprzedać i dużo zyskać. Na podstawie uwag B. Hołysta przyjąć wypadnie, że chęć osiągnięcia znacznego przychodu może stanowić jedną z przyczyn dokonania kradzieży z włamaniem, aczkolwiek rzecz zabezpieczona (co statuuje włamanie) jest często cenniejsza od takiej, którą złodziej może zabrać np. w sklepie spożywczym. Przyglądając się badaniom społecznym z 2005r. aż 63% badanych usprawiedliwiała kradzież powszechnie panującym trudnym stanem ekonomicznym „biedą” (Plawgo 2005, s. 214). Mimo, iż badania pochodzą sprzed 10 laty, nadal w strukturze społecznej ciągle postępujący nierówny podział dóbr nie zmienia skali zaistniałego zjawiska.

Portret psychologiczny sprawcy.

Podnosząc o kwestiach psychologicznych stwierdzić należy, iż w tym przedziale tematycznym nauka psychologii i psychiatrii łączy się z kryminologią, kryminalistyką i prawem karnym. Omawiając problematykę postaw psychologicznych sprawcy przestępstwa kradzieży z włamaniem, po pierwsze należy sięgnąć do zakresu kryminalistycznego.

Początki profilowania sprawcy przestępstwa sięgają do początku dwudziestego wieku. W tym czasie amerykański psychiatra J.A. Brussel dokonał pierwszego portretu psychologicznego na potrzeby śledztwa kryminalnego (Polityka Wydania 39-45, 2006, s. 110.)

W okresie wojennym głównie na potrzeby wywiadowcze profilowano, a w zasadzie prognozowano za pomocą profilowania możliwe zachowania ludzi odpowiadających za nasilenie konfliktu. Tak też zaczęła włączać się specjalizacja profilowania psychologicznego w ramy działań kryminalistycznych podejmowanych przez służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo obywateli. Obecnie bardzo przydatna zwłaszcza w pracy policji przy portretowaniu sprawców zabójstw na potrzeby ich ujęcia. Psychologia sprawcy przestępstw przeciwko mieniu ma swoje potrzeby tylko przy badaniach naukowych. Z racji pojmowania tego zagadnienia jako związanego z ugruntowanymi pobudkami działania.

Portret psychologiczny sprawcy ściśle wiąże się z terminem motywacja, ponieważ przy użyciu motywacyjnej analizy można zrozumieć działania intelektu człowieka. Kodeks karny zawiera sformułowanie motywacja przy uwzględnianiu dyrektyw wymiaru kary. Jest to termin wypracowany na gruncie nauk psychologicznych. Oznacza zgodnie z przyjętą definicją powtarzając za M. Budyn - Kulig (Budyn-Kulig 2011, s. 218.) iż jest to „zachowanie sprawcy w określony sposób” a w rozumieniu szerszym „udzielenie odpowiedzi na pytanie dlaczego sprawca działa w określony sposób” zaś w znaczeniu ścisłym jest to proces prowadzący do określonego zachowania się (Budyn-Kulig 2011, s. 218.) Można zwrócić uwagę na motywy, które pobudzają u sprawcy chęć popełnienia czynu zabronionego. W przypadku kradzieży z włamaniem mają w większości przypadków podłoże ekonomiczne. A. Frydel co prawda w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku jeszcze na początku obowiązywania kodeksu z 1969 r. zauważył, że sprawcy rozboju na mieniu, co per analogiam możemy rozszerzyć również na kradzież z włamaniem, zawsze chcą zabrać dla siebie cudze mienie (Frydel 1974, s. 26) Ten wynikający z natury rzeczy fakt łączy wszystkich przestępców dopuszczających się rozważanego czynu.

Nastawienie sprawcy omawianej sytuacji to nic innego jak wola zaboru mienia należącego do właściciela. Można podnieść na podstawie całości rozważań przedstawianych w niniejszej pracy, iż sprawca kradzieży z włamaniem to najczęściej osoba, która z różnych przyczyn nie może realizować się na innych zgodnych z prawem płaszczyznach życia. Czyniąc sobie często niejako „dorywcze” źródło utrzymania.

Sprawca kradzieży z włamaniem to osoba, która stawia na osiągnięcie większego zysku ze zrabowanych przedmiotów niż w przypadku zwykłej kradzieży. Można wnioskować, że człowiek ten najczęściej jest w pełni przygotowany technicznie do dokonania przestępstwa, a następnie znając rynki zbytu, do spieniężenia pozyskanych przedmiotów, jeśli nie są to pieniądze. Warto dodać, że potencjalny przestępca może nawet nie wiedzieć, iż występki z art. 279 k.k. nie jest czynem przepołowionym (Zgoliński, Kurowski 2013,

s. 118), toteż bez względu na wartość zagarniętego mienia odpowiada za kradzież z włamaniem z naciskiem surowszej kary niż w przypadku zwykłej kradzieży z kodeksu wykroczeń.

Modus operandi.

Sposób działania sprawcy kradzieży z włamaniem jest najczęściej, tak jak wspomniano wcześniej, ustalony w stałą konfigurację czynności ciągłych, uzależnionych ewentualnościami na miejscu dokonania, jednak aby pokonać przeszkodę, co statuuje owe przestępstwo, sprawca podejmuje działania pokonując zabezpieczenie (włamuje się). W tym zakresie sposób działania podmiotów sprawczych rozważanego przestępstwa jest taki sam (włamują się). Może różnić się tylko cechami szczególnymi, które zależą od czynników sytuacyjnych. Zgodnie z normatywną teorią winy określającą możliwość wymagania od sprawcy zachowania zgodnego z prawem (Błaszczyk, Zientara 2013, s. 22). Przy włamaniu po stronie sprawcy musi ona mieć postać umyślną powziętą w zamiarze bezpośrednim. Nie można przecież z natury rzeczy dokonać włamania w sposób nieumyślny.

Analizując przepis dotyczący przytroczonego występkę należy zwrócić uwagę na kwestie związane z przywłaszczeniem przez podmiot sprawczy rzeczy ruchomej. Sprawca przywłaszcza rzecz wówczas, gdy zamierza rozporządzać nią jak właściciel. Jak zauważa J. Wojciechowski przywłaszczenie jest dokonane wówczas, gdy sprawca realizuje takie czynności, które wskazują, iż cudzą rzecz włączył on do swego stanu posiadania i potraktował jak własną (Wojciechowski 2002 s. 533.)

Zatem podmiot realizujący znamiona przestępcze musi wewnętrznie odczuwać chęć posiadania cudzej rzeczy. W rozumieniu językowym możemy rozważać znaczenia pojęcia przywłaszcza. Można potraktować, że sprawca pożąda cudzej rzeczy do tego stopnia aby mieć ją jak własną. Oczywiście inną już kwestią jest sprawa podłoża psychicznego, nie jest istotne do czego podmiot sprawczy potrzebuje zabranej rzeczy. Nie mówimy oczywiście o okolicznościach wyłączających odpowiedzialność takich jak stan wyższej konieczności.

Omawiając sposób podjęcia działań przestępczych przez sprawcę nie można ominąć wskazania na cechy, które w sposób statuujący wpływają na zrealizowanie wszystkich znamion określonych przez kodeks karny. Działania po stronie sprawcy oraz gwarantowanie bezpieczeństwa rzeczy przez właściciela współpracują ze sobą, bowiem zaważą w efekcie końcowym na wyczerpaniu w całości normy karnej.

W nauce prawa karnego wypracowano teorie odnoszące się do problematyki rozważanego przypadku. Pierwsza z nich dotyczy teorii niebezpieczeństwa, co oznacza użycie siły po stronie sprawcy. Kolejna odnosi się do zabezpieczenia, bowiem każdy przejaw wyłączenia rzeczy przez właściciela ma stanowić dla sprawcy sygnał, iż rzecz ta jest niedostępna dla innych osób (Zawłocki, s. 90-91.)

Użycie siły fizycznej przez podmiot sprawczy stanowi warunek dostania się do przedmiotu. Nie zawsze jednak dzieje się tak, że sprawca niszczy przeszkody, ważne jest bowiem aby dostał się do miejsca, czyli pokonał przeciwność natury technicznej i to jest właśnie element warunkujący ten typ kradzieży.

Próbując analizować działanie sprawcy kradzieży z włamaniem zwróćmy uwagę na weryfikacje według wykładni językowej - dokonać włamania, można tylko pokonując zabezpieczenie (włamać się). Pokonać przeszkodę można także nie niszcząc jej samej. I tak jak wskazuje J. Wojciechowski włamanie odnosi się do zabezpieczeń fizycznych. Nie będzie zatem takim czynem kradzież programu komputerowego przez pokonanie zabezpieczeń (Wojciechowski, s. 487).

Choć obecnie nauka zaczyna kształtować stanowisko opowiadające się również za włamaniem komputerowym jako wyczerpującym znamiona kradzieży kwalifikowanej.

Przedmiot zaboru musi być odizolowany, niedostępny dla sprawcy w normalny sposób. Warto w tym miejscu wskazać, że kod elektroniczny może stanowić zabezpieczenie pomieszczenia (Wyrok Sądu Najwyższego z 9 września 2004r., V KK 144/04). Mamy zatem rzecz i otaczające ją obiekty w znaczeniu szerokim - wszystko co „odgradza” ją od świata zewnętrznego, przyjmując przy tym, iż właściciel zagwarantował rzecz w obiektywnym odczuciu skutecz-

nie. Subiektywnie właściciel mógłby w sposób niewłaściwy technicznie (nieracjonalny) izolować swoje rzeczy, jednak nie zostanie to uznane za przesłankę do zaistnienia włamania. Sąd Najwyższy uznał za pomieszczenie zamknięte między innymi: „wszelkiego rodzaju budynki, skarbcce, schowki (np. kasy pancerne, kasetki, szafy, biurka), specjalne środki transportu (np. kolejowe wagony, samochody: chłodnie, cysterny, warsztaty) i inne środki służące do transportu ludzi lub mienia oraz wszelkiego rodzaju zbiornik i pojemniki służące do przechowywania, przekazywania lub przesyłania mienia do obrotu towarowego, transportu” (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z 15 sierpnia 1985r., I KR 212/85; OSNKW 1986/11-12 poz. 97). Zabezpieczeniem będzie także inna forma techniczna o zamkniętej zwartej strukturze. Zwrócono także uwagę na kwestię zaboru opakowania, które zabezpiecza rzecz. Zdaniem W. Gutekunsta taka forma czynu zabronionego stanowi kradzież z art. 278 k.k. (Gutekunst 1956, s.61). Rzeczy chronione w sposób technicznie zaawansowany odstraszaają potencjalnych przestępców. B. Hołyst zwrócił uwagę na to, iż sprawcy włamań najczęściej posługują się narzędziami powszechnie dostępnymi (Hołyst, s.171). Z najnowszych orzeczeń Sądu Najwyższego wynika, iż przy kwalifikowaniu przez sąd rozpoznający sprawę kradzieży z włamaniem należy ustalić, czy wydzielona część pomieszczenia sklepu, do której dostęp ograniczały drzwi z pleksi były tylko wydzieloną częścią zamkniętą - zwykłym zamknięciem spełniającym taką rolę jak klamka, haczyk, zasuwka, czy też zamknięcie owych drzwi z pleksi stanowiło specjalną przeszkodę materialną, której zadaniem było uniemożliwienie dostępu do tej części sklepu osobom postronnym (Wyrok Sądu Najwyższego z 27 lutego 2014 r., II KK 259/13). Można dodać po części jako komentarz do przytoczonego orzeczenia, że „włamanie polega więc na usunięciu zabezpieczenia zarówno bardzo skomplikowanego, mocnego, jak i słabego” (Kołakowska - Przełomiec 1996, s. 6.)

Z innego wyroku Sądu Najwyższego wynika, iż współodpowiedzialne za kradzież z włamaniem nie będą osoby, które nie wiedziały, że biorą udział w przestępstwie. Błędem jest zakwalifikowanie oskarżonych - którzy zostali wykorzystani do popełnienia przestępstwa

z racji wykonywanego przez siebie zawodu, np. w postaci świadczenia usług transportowych, zaś grupa przestępcza organizując kradzież z włamaniem musiała zadbać o stronę logistyczną tego przedsięwzięcia i zapewnić transport celem przewiezienia i ukrycia skradzionego mienia - jako współsprawców, gdyż nie mieli oni świadomości uczestniczenia dokładnie w tego rodzaju czynie zabronionym (Wyrok Sądu Najwyższego z 28 marca 2014 r., III KK 443/13.) Jeśli chodzi o działania sprawcy wyczerpujące normy art. 288 k.k. to zgodnie z zasadą konsumpcji czyn wyczerpujący znamiona szkodliwości w stopniu mniejszym zostanie wyłączony na rzecz czynu o większej dozie społecznej szkodliwości (Górnioł 2002, s.1168). Zbieg rzeczywisty zachodzi gdy przedmiot uszkodzony ma wartość większą od obiektu kradzieży, ważną uwagą będzie też wskazanie aby wówczas gdy pokrzywdzonymi są różne osoby (J. Skorupka 2012, s. 172) (pokrzywdzony z art. 288 k.k. oraz pokrzywdzony z art. 279 § 1 k.k.) nie uznawać zbiegu za pomijalny (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 6 listopada 2003 r.; II KK 5/2003).

Można również posłużyć się orzeczeniem Sądu Najwyższego aby wskazać na moment dokonania czynu zabronionego, nie będzie nim chwila pokonania zabezpieczeń, ponieważ jeśli sprawca upora się z przeszkodą nie przywłaszczając rzeczy ruchomej możemy mówić o zniszczeniu mienia, zatem zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego „kradzież jest dokonana w chwili zaboru, tj. objęcia przedmiotu wykonawczego we władztwo sprawcy i w związku z tym stopień utrwalenia władztwa nad tym mieniem, dalsze losy mienia oraz dalsze zamiary sprawcy względem mienia są obojętne z punktu widzenia oceny prawnej” (Wyrok Sądu Najwyższego z 11 stycznia 1988 r., II KR 343/87, OSNKW 1988/7-8/55). Z najnowszych orzeczeń Sądu Najwyższego wynika iż, przy kwalifikowaniu przez sąd rozpoznający sprawę kradzieży z włamaniem należy ustalić, czy wydzielona część pomieszczenia sklepu, do której dostęp ograniczały drzwi z pleksi były tylko wydzieloną częścią zamkniętą - zwykłym zamknięciem spełniającym taką rolę jak klamka, haczyk, zasuwka, czy też zamknięcie owych drzwi z pleksi stanowiło specjalną przeszkodę materialną, której zadaniem było uniemożliwienie dostępu do tej części sklepu osobom postron-

nym (Wyrok Sądu Najwyższego z 27 lutego 2014 r., II KK 259/13.)

Z innego wyroku Sądu Najwyższego wynika, iż współodpowiedzialne za kradzież z włamaniem nie będą osoby które nie wiedziały, że biorą udział w przestępstwie. Błędem jest zakwalifikowanie oskarżonych - którzy zostali wykorzystani do popełnienia przestępstwa z racji wykonywanego przez siebie zawodu w postaci świadczenia usług transportowych, zaś grupa przestępcza, organizując kradzież z włamaniem musiała zadbać o stronę logistyczną tego przedsięwzięcia i zapewnić transport celem przewiezienia i ukrycia skradzionego mienia - jako współsprawców, gdyż nie mieli oni świadomości uczestniczenia dokładnie w tego rodzaju czynie zabronionym (Wyrok Sądu Najwyższego z 28 marca 2014 r., III KK 443/13).

Przedmiot zaboru.

Przestępstwo kradzieży z włamaniem statuuje podobnie jak kradzież jako dokonanie czynu ukierunkowanego na zabór „cudzej rzeczy ruchomej”. Zgodnie z kodeksem cywilnym rzeczami są tylko przedmioty materialne (art. 45 k.c.). Materialność przedmiotu oznacza bowiem urzeczywistnienie w sposób nadający mu byt (Gołaczyński 2012, s. 435.)

Jak już zostało wcześniej zauważone, na potrzeby omówienia mienia społecznego kodeks karny przyjął odmienne pojęcie rozważające prawo do własności niż w prawie cywilnym. W cywilistyce na prawo własności składają się również wartości niematerialne. Co z natury wynika dokonać kradzieży z włamaniem można tylko wobec przedmiotu, który sprawca postrzega oraz ma możliwość „poruszenia” przemieszczenia przedmiotem.

Regulacja prawa cywilnego uważa rzeczy ruchome za to wszystko co materialne a co nie jest nieruchomością (Wąsek 2002, s. 789.) Rzeczami ruchomymi są również pieniądze (Gołaczyński s. 437), bowiem kodeks karny przyjął w art. 115 § 9 rozszerzenie pojęcia rzeczy ruchomej. W tym zakresie, iż na potrzeby zwiększenia ochrony oraz wyeliminowania problematyki w orzecznictwie, za rzecz ruchomą lub przedmiot uznał także pieniądź, środek płatniczy oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy bądź zawierają-

cy obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału albo stwierdzenie uczestnictwa w spółce (Zob. art. 115 § 9 k.k.). Karta do bankomatu jak i bon towarowy nie stanowią rzeczy ruchomej, tak według Sądu Najwyższego (Uchwała Sądu Najwyższego - Izba Karna z 21 października 2003 r. I KZP 33/2003; OSNKW 2003/11-12 poz. 96, Uchwała Sądu Najwyższego - Izba Karna z 26 listopada 2003r. I KZP 21/2003 OSNKW 2004/1 poz. 1.) Z kolei sformułowanie „cudzej” oznacza brak po stronie sprawcy jakichkolwiek praw do rzeczy. Należy zwrócić uwagę na kwestie przywłaszczenia. Sprawca przywłaszcza rzecz w sposób legalny w następstwie czego uzurpuje sobie do niej prawo, czyli postępuje jak właściciel. Natomiast w regulacji przywłaszczenia z przestępstwa kradzieży sprawca niejako wyjmuje rzecz z władania właściciela nie rozporządzając się nią już wcześniej (Sośnicka 2013, s. 216.)

Aby zrozumieć spójność znaczeń przywłaszczenia wskazać można na czynnik odróżniający w zakresie objęcia władztwa nad rzeczą. Zadaniem autora przy przywłaszczeniu mamy wejście we władztwo w sposób pierwotnie legalny, w przypadku kradzieży przywłaszcza się rzecz w sposób od samego początku, niezgodny z prawem (kradnąc go). Zabór mienia następuje bezprawnie bez żadnej do tego podstawy i bez zgody właściciela lub osoby, od której mienie zabrano (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z 18 grudnia 1998 r.; IV KKN 98/98; Prokuratura i Prawo - dodatek 1999/7-8 poz. 5.). Cudza rzecz obejmuje kwestie zaboru przedmiotu spod władztwa właściciela. Można także wskazać na posiadacza, gdyż władztwo to odpowiada w tym zakresie prawu własności (Gniewek 2004, s. 732). Rzecz stanowiąca współwłasność jest dla każdego ze współwłaścicieli rzeczą cudzą w ujęciu prawa karnego (Zgoliński, Kurowski 2012, s. 16), tak też w orzecznictwie w sprawach karnych (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 sierpnia 2002 r.; II AKa 1295/02; KZS 2002/9/13, wyrok SN z dnia 6 stycznia 1978 r. - V KR 197/77, OSNPG 6/78 poz. 64). Jeśli rzecz się ma do nieruchomości, to właściciel powinien ujawnić swoje prawa w księdze wieczystej. W przypadku rzeczy ruchomych nie ma obowiązku prowadzenia prawnych rejestrów nabywanych przedmiotów, nawet takich, które

przedstawiają znaczną wartość. Właściciel jest zatem w stanie udowodnić swoje prawa przedstawiając odpowiedni dokument świadczący o nabyciu praw do przedmiotu. Rzecz niczyja zgodnie z wykładnią gramatyczną nie stanowi przedmiotu zaboru, nie jest rzeczą cudzą (Cieślak 2010, s. 323). Co do przedmiotu zaboru należy także odnieść się do orzeczenia Sądu Apelacyjnego który przyjął, że „(...) wartość szkody wyrządzonej zaborem mienia stanowi tylko suma zagarniętych pieniędzy lub rzeczy. Nie wlicza się do tej wartości odsetek od sumy pieniędzy. Liczy się bowiem tylko szkodę rzeczywiście wyrządzoną, a nie zysk spodziewany, choćby osiągnięcie go graniczyło z pewnością” (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 17 września 1992 r., II AKr 201/91, S 1992/10/12).

Zatem z uwagi na powyższe można przyjąć, że przedmiotem zaboru są rzeczy ruchome o pewnych szczególnych właściwościach. Cechy te nadaje im także w subiektywnym odczuciu sam sprawca, bowiem zdaniem autora to on sam decyduje co chce i dlaczego przywłaszcza dokonując kradzieży przez włamanie.

Nauka prawa karnego może tylko próbować na podstawie ujętych badań wyjaśnić, do jakich przedmiotów najczęściej dostają się sprawcy tego rodzaju przestępstw. Za prof. B. Hołystem stwierdzić należy, że przyczyną kradzieży z włamaniem jest chęć osiągnięcia korzyści materialnej - często znacznej - przez sprawcę czynu, wobec czego można wysnuć tezę, iż przedmiot zaboru stanowi taka rzecz ruchoma, która może zostać w sposób łatwy zbyta przynosząc korzyść sprawcy. Ale i przy tym taka, do której włamywacz może się bez większego trudu dostać.

Wnioski.

Kodeks karny wyróżnia typy kwalifikowane kradzieży, wśród nich kradzież z włamaniem. Dla bytu przestępstwa nie ma znaczenia przyjęta metoda: drzwi mogą zostać wyłamane lub otworzone wytrychem, kłódka przepiłowana, zamek szyfrowy otwarty wykradzionym wcześniej. Zazwyczaj przestępcy dokonują kradzieży z włamaniem dla osiągnięcia korzyści majątkowej nie potrafią, bowiem już zadowolili się zwykłą kradzieżą. Celowo użyto słowa zazwyczaj, ponie-

waż zdarzają się także inne sytuacje, w których sprawca nie dysponuje przedmiotem kradzieży dla celów majątkowych. Może tak być wówczas, kiedy np. sprawca włamie się do muzeum i skradziony obraz umieszcza w domu celem podziwiania.

Kradzież z włamaniem stanowi szczególne dopełnienie przestępstwa kradzieży, tak zwany typ kwalifikowany. O bycie tegoż czynu zabronionego decyduje właśnie włamanie. Włamanie wydaje się, iż stanowi o przestępstwie nacechowanym szczególnym wandalizmem niosącym przy tym większy ładunek niebezpieczeństwa niż przy zwykłej postaci kradzieży. Jest pojęciem, które przysporzyło trudności orzecznich. Jest także terminem języka prawniczego. Jednak różne osoby odmiennie, szerzej bądź wężej postrzegają włamanie. W doktrynie wyróżnia się dwie koncepcje warunkujące włamanie. Użycie siły fizycznej przez podmiot sprawczy stanowi warunek dostania się do przedmiotu. Nie zawsze jednak dzieje się tak, że sprawca niszczy przeszkody. Ważne jest, aby dostał się do miejsca, czyli pokonał przeciwność natury technicznej, to jest, bowiem element warunkujący ten typ kradzieży. Próbując analizować kradzież z włamaniem według wykładni językowej - dokonać włamania można tylko pokonując zabezpieczenie (włamać się). Pokonać przeszkodę można także nie niszcząc jej samej.

Literatura przedmiotu:

1. **BIERĆ A.**, 2012. *Zarys prawa prywatnego: część ogólna*, Warszawa, s. 278.
2. **BŁASZCZYK M.**, 2013. Zientara A., *Prawo karne: Diagramy*, Warszawa, Wolter Kluwer, s. 22.
3. **BOŻYCZKO Z.**, 1972, *Przestępstwo i życie*, Wrocław, s. 106.
4. **BUCHAŁA K.**, 1980. *Prawo karne materialne*, Warszawa, PWN, s. 50.
5. **BUDYN-KULIG M.**, 2011. [w]: M. Mozgawa (red.), *Prawo karne materialne: Część ogólna*, Warszawa, Wolters Kluwer, s. 218.
6. **CIEŚLAK W.**, 2010. *Prawo karne: Zarys instytucji i naczelne zasady*, Warszawa, Wolters Kluwer, s. 322-323.
7. **FRYDEL**, 1974. *Przestępstwo rozboju w świetle kryminalistyki i kryminologii*, Warszawa, Wydawnictwo Prawnicze, s. 26.
8. **GNIEWEK E.** (red.), 2004. *Kodeks cywilny: komentarz do art. 1-534*, Warszawa, C. H. Beck, s. 732.
9. **GOŁACZYŃSKI** (red.), 2012. *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne: komentarz*, Warszawa, Wolters Kluwer, s. 435.
10. **GÓRNIOK O.**, 2002. *Kodeks karny: komentarz*, Gdańsk, Arche, s. 1168.
11. **GÓRNIOK O.**, 1976. *Zagarnięcie mienia społecznego*, Warszawa, s. 150.
12. **GUTEKUNST W.**, 1956. *O położeniu przedmiotu wykonawczego kradzieży z włamaniem*, NP., s.61.
13. **GUTEKUNST W.**, 1956. *Zagarnięcie mienia społecznego*, Warszawa, s. 38.
14. **HOLYST B.**, 1977. *Przestępczość w Polsce: studium kryminologiczne*, Warszawa, s. 171.
15. **HORDER J.**, 2012. *Homicide and the Politics of Law Reform*, Oxford, s. 107.
16. **KOŁŁAKOWSKA - PRZEŁOMIEC H.**, 1996. *Przestępstwa*

- kradzieży z włamaniem: studium kryminologiczne*, Warszawa, Typografia, s. 6.
17. **KORANYI K.**, 1976. *Powszechna historia prawa*, Warszawa, s. 96.
  18. **KUBIAK H.E.** (red.), 2012. *Polska bieda w świetle europejskiego roku walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym*, Kraków, Akademia im. A. F. Modrzewskiego, s. 169.
  19. **LELENTAL S., G. B. Szczygiel** (red.), 2009. *X lat obowiązywania kodeksu karnego wykonawczego*, Białystok, Temida 2, s. 69.
  20. **LERNELL L.**, 1967. *Podstawy nauki polityki kryminalnej: studia z zagadnień przestępstwa, odpowiedzialności i kary*, Warszawa, Wydawnictwo Prawnicze, s. 232.
  21. **LERNELL L.**, 1973. *Zarys kryminologii ogólnej*, Warszawa, PWN, s. 121.
  22. **PLAWGO B.**, 2005, *Czynniki Rozwoju Regionalnego Polski Północno-Wschodniej*, Tom 2, Białystok, WSAP, s. 214.
  23. **POLITYKA**, 2006. Wydania 39-45, Warszawa, Wydawnictwo Prasowe „Polityka”, s. 110.
  24. **RADBRUCH G., HANEY G, FEUERBACH**, Heidelberg 1997, s. 432.
  25. **SKORUPKA J.** (red.), 2012. *Postępowanie karne: część ogólna*, Warszawa, Wolters Kluwer, s. 172.
  26. **SOKOLEWICZ W.**, 1978. *Konstytucja PRL po zmianach z 1976 r.*, Warszawa, s.36.
  27. **SOŚNICKA A.**, 2013. *Przestępstwo i wykroczenie przywłaszczenia w polskim prawie karnym*, Warszawa, Wolters Kluwer, s. 216.
  28. **TAUBENSCHLAG R.**, 1955. *Rzymskie prawo prywatne na tle praw antycznych*, Warszawa, s. 238.
  29. **TYSZKIEWICZ L.**, 1991. *Od naturalizmu do humanizmu w kryminologii*, Katowice, Uniwersytet Śląski, s. 42.
  30. **WASILKOWSKI J., MADEY M.**, 1969. *Prawo własności w PRL: zarys wykładu*, Warszawa, s. 48.
  31. **WĄSEK A.** 2002. *Kodeks karny: komentarz*, Gdańsk 2002, Arche, s. 789.

32. **WOJCIECHOWSKI J.**, 2002. *Kodeks karny. Komentarz.* Orzecznictwo, Warszawa, s. 487.
33. **WOJCIECHOWSKI J.**, 1995. *Kodeks karny: ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r.: krótki komentarz praktyczny*, Rawa Mazowiecka, s. 245.
34. **ZAWŁOCKI R.** (red.), *System prawa karnego: przestępstwa przeciwko mieniu i gospodarcze*, Tom 9, s. 90-91.
35. **ZGOLIŃSKI I., KUROWSKI K.**, 2013. *Prawo karne: Kazusy z rozwiązaniami*, Warszawa, Wolters Kluwer, s. 118.
36. **ZGOLIŃSKI I., KUROWSKI K.**, 2012. *Prawo karne: Kazusy z rozwiązaniami*, Warszawa, Wolters Kluwer, s. 16.

Akty prawne oraz orzecznictwo:

37. USTAWA z dnia 19 kwietnia 1969 r. - Kodeks karny (Dz. U. 1969 nr 13 poz. 94)
38. WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO z 9 września 2004 r., V KK 144/04.
39. WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO - Izba Karna z 15 sierpnia 1985 r., I KR 212/85; OSNKW 1986/11-12 poz.
40. WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO z 27 lutego 2014r., II KK 259/13.
41. WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO z 28 marca 2014r., III KK 443/13.
42. WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO z 11 stycznia 1988r., II KR 343/87, OSNKW 1988/7-8/55.
43. WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO z 27 lutego 2014 r., II KK 259/13.
44. WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO z 28 marca 2014 r., III KK 443/13.
45. UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO - Izba Karna z 21 października 2003 r. I KZP 33/2003; OSNKW 2003/11-12 poz. 96.
46. UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO - Izba Karna z 26 listopada 2003r. I KZP 21/2003 OSNKW 2004/1 poz. 1.

47. WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO - Izba Karna z 18 grudnia 1998r.; IV KKN 98/98; Prokuratura i Prawo - dodatek 1999/7-8 poz. 5.
48. WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KRAKOWIE z 17 września 1992r., II AKr 201/91, S 1992/10/12.

Netografia:

49. http://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_243.html.
50. http://www.bka.de/nm_193232/DE/Publikationen/Polizeiliche-Kriminalstatistik/2014/pks2014__node.html
51. http://www.bka.de/nm_254604/DE/Publikationen/Polizeiliche-Kriminalstatistik/2013/pks2013__node.html
52. http://www.bka.de/nm_193232/DE/Publikationen/Polizeiliche-Kriminalstatistik/2014/pks2014__node.html
53. <http://legifrance.gouv.fr>.
54. www.secura.thome.fr/staistiques/cambriolage.thp.